

Sygn. akt I C 417/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : **SSO Dorota Stawicka - Moryc**

Protokolant : Robert Purchalak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 czerwca 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa (...) S.A. we W.

przeciwko (...) Sp. z o.o. w C., (...) LTD Sp. z o.o. w C., Ł. M.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanego ad.1 (...) Sp. z o.o. w C. kwotę 3.617 zł;

III. zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanego (...) LTD Sp. z o.o. w C. kwotę 6.500 zł;

IV. zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanego Ł. M. kwotę 3.617 zł;

V. nakazuje stronie powodowej uiszczenie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego we Wrocławiu kwotę 2.883 zł tytułem brakującej opłaty od której pozwani ad.1 i ad.3 zostali zwolnieni.

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) S.A. we W. w pozwie skierowanym przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w C., (...) LTD Sp. z o.o. z siedzibą w C. oraz Ł. M. wniosła o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym i orzeczenie nim, że pozwani mają zapłacić solidarnie na rzecz strony powodowej kwotę 76 862,83 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 26 lutego 2011 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania według norm przepisanych.

Na uzasadnienie tego żądania strona powodowa wskazała, że jest posiadaczem weksla wystawionego na zlecenie (...) S.A. przez pozwanego (...) Sp. z o.o. i poręczonego przez (...) LTD Sp. z o.o. oraz Ł. M.. Weksel ten został przeniesiony przez (...) S.A. na rzecz strony powodowej, która wypełniła go na kwotę 102.753,72 zł. Powodowa spółka podniosła, że termin płatności weksli minął w dniu 25 lutego 2011 r.

Wskazała również, że przedmiotowy weksel został wystawiony na zabezpieczenie umowy leasingowej nr (...) jaką (...) Sp. z o.o. zawarła z (...) S.A. W wyniku opóźnienia w zapłacie czynszów, (...) S.A. w dniu 23 sierpnia 2010 r. rozwiązała umowę leasingu nr (...). **Przedmiot umowy leasingowej został wyceniony. W dniu 21 grudnia 2010 r. wierzytelności z tytułu powyższej umowy (...) przelał na rzecz strony powodowej. Wraz z przelewem wierzytelności na stronę powodową przeszły zatem wszelkie uprawnienia w stosunku do dłużników.** Weksel został indosowany przez (...) S.A. na rzecz powodowej spółki. Strona powodowa wskazała, iż dochodzona pozwem kwota stanowi sumę zadłużenia czynszowego wynikającego z umowy leasingu wraz z odsetkami karnymi, pomniejszoną o cenę ze sprzedaży przedmiotu leasingu.

Sąd nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym wydanym w dniu 30 stycznia 2012r. w sprawie I Nc 59/12 orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Od powyższego nakazu zapłaty wszyscy pozwani w ustawowym terminie wnieśli zarzuty.

Strona pozwana ad.1 – (...) sp. z o.o.z siedzibą w C.w zarzutach od nakazu zapłaty wniosła o uchylenie ww. nakazu w całości oraz oddalenie powództwa w stosunku do niej i zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwana w pierwszej kolejności zarzuciła brak legitymacji czynnej po stronie powoda do dochodzenia należności objętej pozwem. Pozwana zwracała uwagę na to, że powód opiera swoje żądanie na wypełnionym przez siebie wekslu in blanco, który jednakże jako remitenta nie wskazuje powoda, ale spółkę (...)z siedzibą we W., której weksel ten został wręczony przez pozwaną spółkę. W ocenie strony pozwanej ad.1 podstawą określenia remitenta może być tylko treść weksla. Powód tym samym, powołując się na załączony weksel dochodzi zapłaty należności na swoją rzecz w sytuacji, gdy jak wynika z treści wypełnionego weksla, należność wskazana na wekslu miała zostać zapłacona na zlecenie (...) S.A.w jego siedzibie, a zatem nie na rzecz powoda. Z wezwania wystosowanego do dłużnika głównego z dnia 14.01.2011 r. wynika, że do wypełnienia weksla doszło już po wskazanej przez powoda dacie rzekomej umowy cesji. Konkludując pozwana spółka zarzucała, że powód błędnie opiera swoje roszczenia na złożonym do akt wekslu, albowiem weksel ten zobowiązywał pozwanych do zapłaty nie na rzecz powoda lecz na rzecz (...) S.A.W dalszej kolejności strona pozwana ad. 1 podnosiła, że jakkolwiek w przypadku, gdy weksel in blanco ma być indosowany jeszcze przed jego uzupełnieniem, nazwisko remitenta powinno zostać umieszczone jako nazwisko pierwszego indosanta, aby spełnione były warunki z art. 16 prawa wekslowego (nieprzerwany ciąg indosów). Zdaniem pozwanej ad. 1 z treści weksla nie wynika ażeby został on indosowany przez (...) S.A.na rzecz powoda. Powód, wedle pozwanej ad.1, nie nabył zatem wierzytelności na podstawie indosu. Pozwana ad. 1 podniosła nadto zarzut, iż powód nie wykazał również, jakoby nabył prawo do wierzytelności dochodzonej pozwem na podstawie umowy cesji. Powód nie przedstawił bowiem umowy cesji, która potwierdzałaby podnoszoną przez niego okoliczność przejścia na jego rzecz na zasadzie art. 509 i nast. k.c. wierzytelności, która uprzednio miała przysługiwać w stosunku do pozwanego spółce (...) S.A.z siedzibą we W.. Strona pozwana ad. 1 zarzuciła także umowa leasingu, na którą powołuje się powód, nie została skutecznie rozwiązana przez leasingodawcę, co skutkuje brakiem możliwości żądania od niej zapłaty jakichkolwiek należności. Pozwana ad.1 podnosiła bowiem, że jakkolwiek po jej stronie pojawiły się nieznaczne opóźnienia w regulowaniu rat leasingowych, to jednak pozwana spółka nie otrzymała żadnego wezwania warunkującego możliwość skutecznego rozwiązania umowy, zgodnie z treścią art. 709¹³§2 k.p.c. Skoro umowa leasingu nie została skutecznie rozwiązana, to wedle pozwanej ad. 1, połowa spośród wyznaczonych rat leasingowych nie jest wymagalna. Odebranie zaś spółce samochodu spowodowało możliwość wstrzymania się z zapłatą nawet już wymagalnych rat wobec niezgodnego z prawem uniemożliwienia przez leasingodawcę leasingobiorcy korzystania z przedmiotu umowy. Z ostrożności procesowej pozwana ad. 1 zarzuciła, że nawet gdyby uznać że spółka (...)w sposób prawidłowy wypowiedziała umowę, powód wbrew dyspozycji art. 709¹⁵ k.p.c. nie pomniejszył skapitalizowanych rat o wszystkie korzyści, które uzyskał leasingodawca w następstwie wcześniejszego rozwiązania umowy. Pozwana spółka kwestionowała, jakoby sporny pojazd, będący przedmiotem leasingu miał o ponad 60% utracić na wartości na przestrzeni 7 miesięcy. Zdaniem pozwanej, wartość pojazdu w chwili jego zwrotu była niemalże identyczna jak wartość pojazdu nowego, co już z tej przyczyny uzasadnia żądania oddalenia powództwa. Dalej pozwana ad.1 zarzucała, że w odniesieniu do żądania zapłaty rat leasingowych, których termin płatności przypadał dopiero w przyszłych okresach, powód winien był odliczyć odsetki z tego tytułu i koszty kredytu rzeczowego zaciągniętego przez korzystającego u finansującego. Powód w tym zakresie nie przedstawił żadnego wyliczenia. Z informacji posiadanych przez pozwanego ad.1 wynikało nadto, że samochód stanowiący przedmiot leasingu nie został sprzedany, lecz jest użytkowany na podstawie umowy leasingu zawartej przez (...) S.A.z siedzibą we W.z R. P.. Obecna zaś ubezpieczeniowa wartość tego pojazdu ustalona została przez ubezpieczyciela na kwotę 68.500 zł. Pozwany ad.1 zarzucał również, że powód w żaden sposób nie wykazał, co składa się na dochodzona pozwem kwotę, co winno skutkować oddaleniem powództwa.

Strona pozwana ad. 2 – (...) LTD Sp. z o.o. z siedzibą w C., w zarzutach od nakazu zapłaty również wniosła o uchylenie nakazu w całości, oddalenie powództwa w stosunku do niej i zasądzenie na jej rzecz od powoda kosztów procesu według norm przepisanych. Pozwana ad.2 przyznała, że jest poręczycielem weksla in blanco wypełnionego przez

powoda w związku z nabyciem tego weksla na podstawie umowy cesji wierzytelności od poprzedniego wierzyciela – leasingodawcy. Strona pozwana podnosiła, że weksel in blanco pełni funkcje gwarancyjną i poręczyciele uzgodnili z wierzycielem, że udzielają awalu w tym samym celu, czyli na zabezpieczenie długu głównego dłużnika wekslowego istniejącego w stosunku podstawowym. Świadczy o tym zawarta przez strony umowa poręczenia oraz oświadczenie pozwanego ad. 2 zawarte w umowie leasingu. W związku z tym, wedle pozwanej, poręczyciel może powoływać się m in. na to, że zabezpieczony dług nie powstał, wygasł itd. W ocenie strony pozwanej ad.2, z uwagi na to, że pozwana dokonała poręczenia w oddzielnym dokumencie (nie tylko na samym wekslu) uznać należy, że niniejsze poręczenie nie ma charakteru poręczenia wekslowego lecz nosi cechy poręczenia cywilnego. W związku z tym, zgodnie z art. 880 k.c. powód, ani poprzedni wierzyciel nie dopełnił obowiązku zawiadomienia pozwanego o zaległości w spłacie rat leasingowych przed rozwiązaniem zawartej umowy leasingowej. Abstrahując od powyższego, pozwana ad.2 podkreślała, że wobec faktu, iż nastąpiła zmiana wierzyciela w związku z przeniesieniem wierzytelności przez indos na powoda, a wraz z indosem został dokonany przelew wierzytelności ze stosunku podstawowego, pomiędzy dłużnikiem a zbywcą nie nastąpi wyłączenie zarzutów dłużnika mających charakter zarzutów osobistych łączących go z poprzednim wierzycielem. W dalszej części zarzutów strona pozwana ad. 2 wskazywała, że powód nie wykazał, by spełnił obowiązek wynikający z art. 709¹³ §2 k.c., tj. nie przedłożył dokumentu potwierdzającego fakt wyznaczenia leasingobiorcy dodatkowego terminu do uregulowania zaległych rat leasingowych. Pozwana ad.2 podnosiła również, że jako poręczyciel otrzymała informację o stanie zaległości z tytułu umowy leasingu dopiero po wypowiedzeniu tejże umowy. W przypadku braku wyznaczenia dodatkowego terminu, natychmiastowe rozwiązanie umowy, przejście przedmiotu leasingu oraz wypełnienie weksla in blanco było bezprawne. Pozwana ad. 2 zwracała również uwagę na fakt, że suma wekslowa widniejąca na wekslu nie pokrywa się z kwotą dochodzoną pozwem. Z pisma powoda z dnia 01.02.2011 r. wynika, że zobowiązanie z umowy leasingu zostało powiększone o koszty windykacji w kwocie 25.287,56 zł oraz odsetki, które przewyższają odsetki maksymalne, o których mowa w art. 359§2¹ k.c. Pkt 45 umowy leasingu stanowi bowiem, że w przypadku opóźnienia w zapłacie którejkolwiek z opłat leasingowych w ustalonym terminie leasingobiorca ponosi odsetki w podwójnej ustawowej wysokości. Należy przy tym dodać, że czynsze leasingowe wg tabeli zamieszczonej na pierwszej stronie umowy zawierają już odsetki, zatem powód żąda zapłaty odsetek od odsetek, co jest niedopuszczalne w świetle prawa (art. 482 k.c.). Strona pozwana ad.2 zarzucała ponadto, że art. 709¹⁵ k.c. wyczerpująco reguluje kwestię należności, jakich może żądać leasingodawca w razie wypowiedzenia umowy. W ocenie pozwanej ad.2 do należności tych nie zaliczają się koszty windykacji oraz kwota z tytułu naliczonych odsetek w podwójnej wysokości – w tym zakresie weksel został zatem nieprawidłowo wypełniony, niezgodnie z umową i deklaracją wekslową. Jednocześnie powód odliczył od zobowiązania korzyści jakie uzyskał ze sprzedaży przedmiotu leasingu, których wysokość również została przez pozwaną ad.2 zakwestionowana. W ocenie spółki, cena ze sprzedaży pojazdu wskazana przez powoda tj. 57.400 zł została w znacznym stopniu zaniżona, albowiem nie jest możliwym utrata 60% wartości samochodu, w przeciągu połowy roku od jego wydania. Poza tym podana przez powoda kwota ze sprzedaży jest kwotą netto, a powinna być brutto.

Pozwany ad. 3 – Ł. M. również wniósł zarzuty od nakazu zapłaty, zaskarżając powyższy nakaz w całości oraz wnosząc o oddalenie w stosunku do niego powództwa i zasądzenie od powoda kosztów procesu wg norm przepisanych. Pozwany ad. 3 w przeważającym zakresie powielił argumenty strony pozwanej ad.1, sformułowane w złożonych przez nią zarzutach. Pozwany ad. 3 w szczególności podniósł zarzut braku legitymacji czynnej po stronie powoda do dochodzenia należności objętej pozwem, nie wykazanie przez powoda wysokości dochodzonego roszczenia oraz zarzut braku wymagalności części należności wskazanej w pozwie z uwagi na wadliwie wdrożone przez spółkę (...) S.A. postępowanie zmierzające do rozwiązania umowy leasingu.

Zarządzeniem z dnia 14 marca 2012 r. Przewodniczący doręczył pełnomocnikowi strony powodowej zarzuty wniesione przez wszystkich pozwanych, zakreślając tygodniowy termin na zgłoszenie wszystkich twierdzeń, zarzutów i wniosków dowodowych pod rygorem utraty prawa ich zgłoszenia w toku dalszego postępowania.

Strona powodowa pismem z dnia 10 kwietnia 2012 r. wniosła odpowiedź na zarzuty, jednakże z uwagi na niedołączenie dowodu nadania ww. pism pełnomocnikom pozwanych, pisma te zostały zwrócone zarządzeniem z dnia 9 maja 2012 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strona pozwana ad. 1 – (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W., reprezentowana przez prezesa zarządu Ł. M., w dniu 23 lutego 2010 r. zawarła z (...) S.A. umowę leasingu finansowego nr (...) **na okres 48 miesięcy, której przedmiotem był samochód osobowy marki A. (...), rok produkcji 2007. Wartość ofertowa pojazdu została oznaczona w umowie na kwotę 142.800 zł netto. Zgodnie z harmonogramem spłat, raty leasingowe ustalono na kwotę 2.982,58 zł miesięcznie. Wartość odsetek ustalono na kwotę 35.807,80 zł, natomiast opłata za przeniesienie własności w kwocie 1428 zł miała być płatna w terminie 14 dni od daty zakończenia umowy.**

Zgodnie z zapisem pkt. 45 Ogólnych Warunków Umowy Leasingu w przypadku opóźnienia w zapłacie którejkolwiek z opłat leasingowych ustalonym terminie leasingobiorca ponosi odsetki w podwójnej ustawowej wysokości. Niezależnie od tego leasingodawca może rozwiązać umowę leasingu bez wypowiedzenia po uprzednim wyznaczeniu leasingobiorcy dodatkowego terminu, o ile opóźnienie w zapłacie którejkolwiek z opłat przekroczy 14 dni. W przypadku, gdy leasingobiorca znajdzie się w stanie upadłości lub likwidacji, albo zajdą po jego stronie przesłanki do ogłoszenia upadłości lub likwidacji, leasingodawca ma prawo do rozwiązania umowy leasingu bez wypowiedzenia. W przypadku wypowiedzenia umowy przez leasingodawcę z przyczyn określonych m in. w pkt. 45 i 46 umowy leasingodawca ma prawo do natychmiastowego przejęcia sprzętu oraz żądania zapłaty odszkodowania z tytułu rozwiązania umowy w wysokości sumy pozostałych opłat, powiększonych o koszty windykacji sprzętu o w ryczałtowo określonej wysokości 20% łącznej wartości tych opłat. Wysokość odszkodowania pomniejsza się o korzyści faktycznie uzyskane przez leasingodawcę z tytułu zapłaty przed umówionym terminem opłat pozostałych do uiszczenia, w szczególności o cenę uzyskaną ze sprzedaży sprzętu o ile sprzedaż uda się skuteczniej w terminie nie dłuższym niż 90 dni od dnia przejęcia sprzętu.

Dowód:

-umowa leasingu finansowego Nr (...) k. 7-11.

Zabezpieczeniem wiarygodności leasingodawcy z tytułu umowy leasingu był weksel in blanco wystawiony przez (...) Sp. z o.o., z siedzibą w C. na zlecenie (...) S.A. Weksel ten poręczony został przez Ł. M., oraz (...) LTD Sp. z o.o. z siedzibą w C.. Zgodnie z zapisami pkt 11 umowy leasingu weksel ten leasingodawca mógł wypełnić na sumę odpowiadającą wysokości zadłużenia leasingobiorcy wobec leasingodawcy łącznie z odsetkami i kosztami z jakiegokolwiek tytułu powstałymi w związku z umową leasingu nr (...) oraz weksel ten opatrzyć datą płatności według swego uznania, zawiadamiając leasingobiorcę listem poleconym wysłanym co najmniej na 7 dni przed terminem płatności weksla. Pod umową leasingu zawarte zostało oświadczenie spółki (...) LTD sp. z o.o. z/s w C., zgodnie z którym poręczyła ona za zobowiązania (...) wynikające z umowy leasingu nr (...). Poręczyciel wyraził jednocześnie zgodę na treść deklaracji wekslowej zawartej w umowie. W osobnym dokumencie – umowie poręczenia z dnia 23 lutego 2010 r. zawarte zostały oświadczenia poręczycieli Ł. M. poręczycieli Ł. M. oraz K. Ś. z (...) sp. z o.o. z.s. w C..

Dowód:

-umowa leasingu finansowego Nr (...) k. 7-11

- **weksel in blanco- ksero k.6 (oryginał w depozycie).**

- **umowa poręczenia do umowy leasingowej nr (...) k.12-13**

- zeznania świadka M. M. - e-protokół rozprawy z dnia 26.03.2013 r. od 00:05:36 do 00:15:27,

- przesłuchanie pozwanego ad. 2 – prezesa zarządu (...) LTD Sp. z o.o. w C. A. Ś. e-protokół rozprawy z dnia 14 września 2012 r. od 00:18:04 do 00:29:10,

- przesłuchanie pozwanego Ł. M. e-protokół rozprawy z dnia 26.03.2013 r. od 00:16:06 do 00:24:51

Przed zawarciem umowy leasingu nr (...) leasingodawca zlecił rzeczoznawcy sporządzenie ekspertyzy technicznej pojazdu marki A. (...). Zgodnie ze sporządzoną ekspertyzą, wartość rynkowa przedmiotowego pojazdu w dniu 15 lutego 2010 r. wynosiła 155.300 zł brutto.

Dowód:

- ekspertyza techniczna k. 117-125

Pismem z dnia 23 sierpnia 2010 r. spółka (...) S.A poinformowała leasingobiorcę, że z powodu opóźnienia w zapłacie czynszów, a szczególności niezapłacenia czynszu nr 005 rozwiązuje umowę leasingu nr (...) bez wypowiedzenia. Jednocześnie ww. spółka zażądała zwrotu przedmiotu leasingu.

Dowód:

- pismo (...) S.A. z dnia 23.08.2010 r. wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru k.14-16.

W dniu 2 września 2010 r. przedstawiciele firmy windykacyjnej działającej na zlecenie strony powodowej dokonali odbioru pojazdu A. (...), będącego przedmiotem umowy leasingu finansowego nr (...) Stan techniczny pojazdu w dacie jego przekazania przez leasingobiorcę został odnotowany w protokole jako „dobry”.

Dowód :

- potwierdzenie odbioru przedmiotu leasingu z dnia 02.09.2010 r. k. 115

- zeznania świadka M. M. - e-protokół rozprawy z dnia 26.03.2013 r. od 00:05:36 do 00:15:27,

- przesłuchanie pozwanego Ł. M. e-protokół rozprawy z dnia 26.03.2013 r. od 00:16:06 do 00:24:51

Po odebraniu przedmiotu leasingu strona powodowa zleciła sporządzenie oceny technicznej pojazdu oraz jego wartości dla potrzeb jego sprzedaży. Samochód na dzień 14 września 2010 r. wyceniony został na kwotę 57400 zł, a następnie za taką cenę sprzedany.

Dowód:

- ocena techniczna Nr (...) k. 17-18

Pismem z dnia 20.09.2010 r. spółka (...) sp. z o.o. w C. zwróciła się do leasingodawcy z wnioskiem o uznanie wypowiedzenia umowy leasingu finansowego za bezskuteczne oraz kontynuowanie jej wykonywania, a w szczególności o wydanie zatrzymanego pojazdu. Pozwany ad.1 zarzucił ponadto leasingodawcy, że rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia nastąpiło z naruszeniem zapisów umowy, tj. bez wyznaczenia leasingobiorcy dodatkowego terminu do spłaty zadłużenia.

W odpowiedzi na powyższe pisma (...) S.A. poinformował pozwanego ad. 1, że rozwiązanie przedmiotowej umowy nastąpiło zgodnie z Ogólnymi Warunkami Umowy leasingowej, po uprzednim wystosowaniu do pozwanego ad. 1 monitu z dnia 3.08.2010 r.

Dowód:

- pismo pozwanego ad. 1 z dnia 20.09.2010 r. k. 112,

- pismo (...) S.A. z dnia 06.10.2010 r. k. 113

W dniu 29 października 2010 r. (...) S.A. wystawił notę obciążeniową na kwotę 94.325,36 zł z tytułu umowy leasingowej nr (...). Strona pozwana ad.1 w piśmie z dnia 17.11.2010 r. zakwestionowała powyższą notę oraz odmówiła jej zapłaty, powołując się na nieskuteczne rozwiązanie umowy leasingu.

Dowód:

- pismo pozwanego ad. 1 z dnia 17.11.2010 r. k. 114

Pismem z dnia 21.12.2010 r. (...)zawiadomił (...) sp. z o.o.z/s w C., że swoje wierzytelności z tytułu umowy leasingu nr (...)przełał na rzecz (...) S.A.z siedzibą we W..

Dowód:

- pismo z dnia 21.12.2010 r. k.19

W piśmie z dnia 14 stycznia 2011 r. strona powodowa wezwała (...) sp. z o.o. z/s w C. oraz poręczycieli do zapłaty kwoty 101.738,28 zł, którą leasingobiorca został obciążony przez (...) S.A. Żądana kwota obejmowała : 94.325,35 zł – odszkodowanie z tytułu rozwiązania umowy, 3.726,16 zł – pozostałe dokumenty – opłaty leasingowe oraz kwotę 3.686,77 zł – odsetki. W piśmie określono termin uregulowania ww. należności do dnia 28.01.2011 r.

Dowód:

- pismo powoda z dnia 14.01.2011r. k. 83

W odpowiedzi na ww. pismo poręczyciel – (...) sp. z o.o.z siedzibą w C.zakwestionowała zasadność żądania od niej zapłaty kwoty stanowiącej zadłużenie z tytułu umowy leasingowej oraz zakwestionowała wysokość naliczonej zaległości. W pismach z dnia 1 oraz 24 lutego 2011 r. strona powodowa poinformowała ww. poręczyciela, że rozwiązanie umowy leasingu nastąpiło z powodu nie uiszczenia czynszu nr 5. Jednocześnie powoda spółka wyjaśniła, że wysokość opłat do uiszczenia pomniejszona została o cenę uzyskaną ze sprzedaży przedmiotów leasingu oraz powiększona o odsetki karne. Na zobowiązanie z tytułu umowy nr (...)wynoszące 101.919,61 zł składały się : kwota noty obciążeniowej – 94325,35 czyli suma zdyskontowanych czynszów, wymagalnych do końca trwania umowy 126437,79 zł powiększona o koszty windykacji 25.287,56 zł oraz pomniejszona o koszty sprzedaży pojazdu – 57400 zł, saldo pozostałych dokumentów (niezapłacone faktury wystawione przez (...) S.A.) 3.726,16 zł oraz odsetki – 3868,10 zł

Dowód :

- pisma strony powodowej z dnia 1.02.2011 r. oraz 24.02.2011r. k. 64-66.

Pismem z dnia 11 lutego 2011 r. (...) S.A. we W. poinformowała leasingobiorcę oraz poręczycieli tj. (...) LTD sp. z o.o., Ł. M. oraz K. Ś. o wypełnieniu weksla wystawionego na zabezpieczenie roszczeń z tytułu umowy leasingu na kwotę 102.753,72 zł z terminem płatności do dnia 25 lutego 2011 r. (...) S.A. wezwała leasingobiorcę oraz poręczycieli do wykupienia weksla we wskazanym wyżej terminie, pod rygorem skierowania sprawy do postępowania sądowego.

Dowód :

- pisma powoda z dnia 11.02.2011 r. wraz z potwierdzeniami odbioru k. 20-27

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie strona powodowa wniosła o zasądzenie od pozwanych solidarnie: (...) sp. z o.o. z siedzibą w C., (...) LTD sp. z o.o. z siedzibą w C. oraz Ł. M. kwoty 76.862,83 zł wynikającej z weksla in blanco wystawionego przez pozwanego ad. 1 i poręczonego przez pozostałych pozwanych na zlecenie (...) S.A. celem zabezpieczenia roszczeń wynikających z umowy leasingu finansowego nr (...).

W zarzutach od nakazu zapłaty, wydanego przez tut. Sąd w dniu 30.01.2012 r. (I Nc 59/12) wszyscy pozwani wnieśli o uchylenie powyższego nakazu oraz oddalenie w stosunku do nich powództwa w całości. Pozwani w szczególności podnieśli zarzut braku legitymacji czynnej po stronie powoda do dochodzenia należności objętej pozwem, zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową, a także zarzuty nieuprawnionego w świetle art. 709¹³ k.c. rozwiązania przez spółkę (...) S.A. umowy leasingu z leasingobiorcą oraz nie wykazania przez powoda wysokości dochodzonego roszczenia.

Z uwagi na skuteczne wniesienie przez pozwanych zarzutów od nakazu zapłaty wydanego na podstawie weksla oraz podniesienie przez nich zarzutów odnoszących się do umowy leasingu oraz związanej z nią umowy poręczenia cywilnego, przedmiotowy spór z płaszczyzny stosunku prawa wekslowego przeniósł się na ogólną płaszczyznę stosunku prawa cywilnego. W judykaturze utrwalony jest pogląd, zgodnie z którym w postępowaniu nakazowym po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty dopuszczalne jest powoływanie się na podstawę faktyczną i prawną, wynikającą z łączącego strony stosunku prawnego, w związku z którym został wystawiony weksel gwarancyjny (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 1967 r. III CZP 19/66 OSNCP 1968/5 poz. 79 i uchwałę Połączonych Izb: Cywilnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 24 kwietnia 1972 r. III PZP 17/70 OSNCP 1973/5 poz. 72). Wystawienie weksla gwarancyjnego ma bowiem na celu zabezpieczenie zobowiązania ze stosunku cywilnoprawnego (podstawowego) i polega na tym, iż dłużnik stosunku „podstawowego” podpisuje blankiet wekslowy, wręcza go wierzycielowi, upoważniając go do wypełnienia stosownie do wyników obrachunku „podstawowego” stosunku prawnego. Przez te czynności przydana zostaje wierzycielowi dodatkowa podstawa w postaci zobowiązania wekslowego. Umożliwia to wierzycielom dochodzenie roszczeń nie tylko w drodze zwykłego procesu, lecz także w postępowaniu odrębnym nakazowym.

Przechodząc do oceny podniesionych przez pozwanych zarzutów, na wstępie należało rozważyć zasadność najdalej idącego zarzutu – tj. braku legitymacji czynnej po stronie (...) S.A. do dochodzenia należności objętej pozwem. Formułując powyższy zarzut pozwani zwracali uwagę na to, że skoro powód dochodzi należności z weksla, to jego uprawnienie winno wprost wynikać z treści tego dokumentu. Tymczasem, jak podnosili pozwani ad. 1 i ad. 3, z załączonego do pozwu weksla wynika jedynie, że został on wystawiony na zlecenie (...) S.A. z siedzibą we W.. Pozwani zarzucali ponadto, że w przypadku, gdy weksel in blanco został indosowany jeszcze przed jego uzupełnieniem, nazwisko remitenta powinno zostać umieszczone jako nazwisko pierwszego indosanta, aby spełnione były warunki z art. 16 prawa wekslowego (nieprzerwany ciąg indosów). Tymczasem wedle pozwanych, z treści weksla nie wynika, ażeby został on indosowany przez (...) S.A. na rzecz powoda. W dalszej kolejności pozwani zarzucali, iż powód nie wykazał również, jakoby nabył prawo do wierzycielności dochodzonej pozwem na podstawie umowy cesji. Powód nie przedstawił bowiem umowy cesji, która potwierdzałaby podnoszoną przez niego okoliczność przejścia na jego rzecz na zasadzie art. 509 i nast. k.c. wierzycielności, która uprzednio miała przysługiwać w stosunku do pozwanego spółce (...) S.A. z siedzibą we W..

Odnosząc się do powyższych zarzutów na wstępie wypada zauważyć, iż zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. prawo wekslowe (Dz. U. z dnia 11 maja 1936 r.) każdy weksel można przenieść przez indos. Nie budzi wątpliwości w doktrynie, że dotyczy to także weksli niezupełnych (zob. M. Czarnecki i L. Bagińska w: Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz. Wyd. C.H.Beck Warszawa 2000, s. 188). Indos przenosi wszystkie prawa z weksla (art. 14 ust. 1 prawa

wekslowego). Aby można było mówić o skutecznym nabyciu praw przez indosatariusza niezbędne jest jednak ich istnienie u indosanta, zaś indosatariusz nabywa prawa o takiej samej treści, jaką miały gdy przysługiwały indosantowi. Dłużnik może zarzucić indosatariuszowi wypełnienie weksla niezgodnie z porozumieniem, które zawarł z pierwotnym wierzycielem (A. Szpunar Komentarz do prawa wekslowego i czekowego Wyd. Prawnicze, Warszawa 1996 r., s. 80). Niemniej jednak indos weksla niezupełnego (in blanco) różni się od indosu weksla wypełnionego tym, iż skutkiem takiego indosu jest brak możliwości zastosowania przepisów art. 10, 16 ust. 2 i 17 prawa wekslowego, które stanowią wyjątek od ogólnej zasady, według której nabywca może wejść tylko w takie prawa, jakie przysługiwały zbywcy. Dlatego za słuszny należy uznać pogląd, iż nabycie weksla przed jego wypełnieniem, nawet jeżeli nastąpiło przez indos, ma skutki zwykłego przelewu (zob. M. Czarnecki i L. Bagińska w: Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz. Wyd. C.H.Beck Warszawa 2000, s. 189). Przy czym weksel in blanco nie zawiera jeszcze zobowiązania oderwanego od stosunku zaistniałego między stronami i nie tworzy praw i obowiązków od takiego stosunku oderwanych. Tym samym należy zauważyć, iż samo wręczenie weksla in blanco, chociażby z równoczesnym indosem, nie zastępuje jeszcze przeniesienia praw i konieczne jest aby prawa i obowiązki istniejące poza wekslem, przeszły drogą przelewu na posiadacza weksla.

W ocenie Sądu sam fakt przejścia na stronę powodową wystawionych przez pozwanego weksli in blanco w drodze indosu, nie budzi wątpliwości. Prawo wekslowe w art. 13 określa formę indosu, który powinien być napisany na wekslu lub na złączonej z nim karcie dodatkowej (przedłużku) i podpisany przez indosanta. Indos może nie wymieniać indosatariusza lub może ograniczać się tylko do podpisu indosanta (indos in blanco). W tym przypadku indos jest ważny tylko, jeżeli został napisany na odwrotnej stronie weksla lub na przedłużku. W niniejszej sprawie mamy do czynienia z indosem in blanco w formie pieczęci indosanta (tu: (...) S.A.) i podpisów 2 osób upoważnionych do reprezentacji tej spółki. Zgodnie z powyższymi wymogami prawa wekslowego indos został napisany na odwrocie weksla – tym samym w ocenie Sądu należy uznać go za skuteczny. Strona powodowa przedkładając oryginał weksla z indosem na jego odwrocie nie musiała wykazywać w inny sposób jego skuteczności.

Również w ocenie Sądu nie ma podstaw do kwestionowania podpisów na wekslu osób działających w imieniu indosanta. W orzecznictwie ugruntowane jest stanowisko, iż dla ważności podpisu złożonego na wekslu nie jest konieczne jego pełne brzmienie tj. podpisanie się imieniem i nazwiskiem. Wskazuje się natomiast, że immanentną częścią podpisu jest jego własnoręczność. Cecha ta umożliwia funkcję identyfikacyjną, gdyż tylko własnoręczny podpis, który zawiera w sobie osobiste cechy charakteru pisma podpisującego (ukształtowanie liter, ich łączenie) pozwala na stwierdzenie za pomocą graficznej ekspertyzy pisma, że jest on autentyczny. Własnoręczność wyklucza podpis wekslowy w formie pieczętki, faksymile lub podobnej (orzeczenie SN z dnia 22 maja 1930 r., Rw. III 2663/29, OSP 1930, z. 7, poz. 323; orzeczenie SN z dnia 5 listopada 1930 r., III 1 Rw. 613/30, Zb. Orz. SN 1930, poz. 232).

Sąd rozpoznający sprawę podziela stanowisko, zgodnie z którym dla ważności weksla nie jest konieczne podpisanie się nazwiskiem w pełnym brzmieniu. Ważne jest natomiast, by podpis składał się z możliwych do stwierdzenia liter, umożliwiających identyfikację podpisującego, a także pozwalających na porównanie i ustalenie przez powtarzalność, że ma postać zwykle używaną w obrocie. Podpis nieczytelny musi zatem pozwolić na zindywidualizowanie wystawcy (orzeczenie SN z dnia 23 marca 1932 r., III 1 Rw. 515/32, Zb. Orz. SN 1932, poz. 67; uchwała 7 sędziów SN z dnia 30 grudnia 1993 r., III CZP 146/93, OSN 1994, nr 5, poz. 94). Podpis osoby prawnej obejmuje pieczętkę firmową i podpis lub podpisy osób upoważnionych do zaciągania zobowiązań w imieniu danego podmiotu. Przyjmuje się, że podpisy ww. osób winny wskazywać, że zostały złożone w imieniu osoby prawnej, a nie prywatnie przez osoby podpisujące, muszą być one umieszczone pod odciskiem firmy przedsiębiorcy (tj. pod stemplem lub napisaną firmą).

Przenosząc dotychczasowe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy stwierdzić należy, iż brak jest podstaw do kwestionowania skuteczności indosu dokonanego przez (...) S.A. z siedzibą we W.. Indos ten, będący indosem in blanco, zamieszczony został bowiem na odwrotnej stronie weksla, opatrzony pieczęcią spółki oraz własnoręcznymi podpisami osób, umocowanych do składania w imieniu spółki oświadczeń woli.

Wbrew stanowisku pozwanych ad. 1 i ad.3, dla skuteczności takiego indosu nie było konieczne wymienienie w nim osoby indosatariusza, tj. (...) S.A. z siedzibą we W.. Jednocześnie zaakcentować trzeba, że w świetle art. 16 Prawa

wekslowego, posiadanie weksla z indosem in blanco uzasadnia legitymację formalną wierzyciela wekslowego (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 1990 r., III CZP 105).

Jak już to jednak wyżej Sąd zaznaczył, samo skuteczne dokonanie indosu weksla niewypełnionego nie zastępuje jeszcze przeniesienia praw i konieczne jest aby prawa i obowiązki istniejące poza wekslem, przeszły drogą przelewu na posiadacza weksla. Tymczasem okoliczności tej – co słusznie zarzucają pozwani – powodowa spółka nie wykazała. Strona powodowa w toku procesu nie przedłożyła bowiem umowy cesji, dokumentującej fakt nabycia od (...) S.A. z siedzibą we W. wierzytelności względem pozwanych, wynikającej z umowy leasingu nr (...) i związanych z nią zabezpieczeń. Dokument taki nie został dołączony przez powoda do pozwu, natomiast dalsze pisma procesowe powoda, stanowiące odpowiedź na zarzuty pozwanych, zarządzeniem Przewodniczącego z dnia 9 maja 2012 r. zostały zwrócone. Wobec powyższego stwierdzić należy, że strona powodowa – wobec faktu zakwestionowania przez pozwanych faktu nabycia praw w drodze cesji – nie wykazała skutecznie w niniejszym procesie tejże okoliczności, co w konsekwencji czyni zasadnym zarzut pozwanych odnośnie braku legitymacji czynnej powodowej spółki i już z tej przyczyny winno skutkować oddaleniem powództwa.

Niezależnie jednak od powyższego, przedmiotowe powództwo okazało się bezzasadne również z innych przyczyn. W zarzutach od nakazu zapłaty wszyscy pozwani zarzucali, że rozwiązanie umowy leasingu nr (...) ze spółką (...) sp. z o.o. z/s w C. było nieskuteczne z powodu uchybienia przepisowi art. 709¹³ § 2 k.c. Przepis ten stanowi, że jeżeli korzystający dopuszcza się zwłoki z zapłatą co najmniej jednej raty, finansujący powinien wyznaczyć na piśmie korzystającemu odpowiedni termin dodatkowy do zapłacenia zaległości z zagrożeniem, że w razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu może wypowiedzieć umowę leasingu ze skutkiem natychmiastowym, chyba że strony uzgodniły termin wypowiedzenia. Postanowienia umowne mniej korzystne dla korzystającego są nieważne. W toku procesu pozwani kwestionowali okoliczność, by wypowiedzenie umowy leasingu nastąpiło dopiero po bezskutecznym upływie wyznaczonego leasingobiorcy dodatkowego terminu do uregulowania powstałych zaległości. Zarówno świadek M. M., jak i pozwany Ł. M., który w dacie zawarcia umowy leasingu pełnił funkcję prezesa zarządu (...) sp. z o.o. zgodnie podkreślali na rozprawie, że leasingodawca nie poinformował spółki o powstaniu zaległości w spłacie poszczególnych rat, a wypowiedzenie umowy i odbiór przedmiotu leasingu nie było poprzedzone żadnym monitem, umożliwiającym leasingobiorcy uregulowanie zadłużenia w dodatkowym terminie. Powyższą okoliczność potwierdził również w swoich zeznaniach A. Ś., prezes zarządu (...) LTD Sp. z o.o. w C., przesłuchiwany w charakterze strony pozwanej ad.2. Pozwany wyraźnie wskazał, że jako poręczyciel (zarówno wekslowy, jak i cywilny) nie został poinformowany przez leasingodawcę o zadłużeniu, jakie ciąży na dłużniku głównym z tytułu spornej umowy leasingu. Z przesłuchania Ł. M. wynikało ponadto, że wypowiedzenie umowy oraz odebranie leasingowanego pojazdu przez (...) S.A. we W. mogło mieć związek z postępowaniem przygotowawczym jakie zostało wszczęte przeciwko pozwanemu ad. 3 w związku z prowadzoną przez niego jednoosobową działalnością gospodarczą i było reakcją na fakt wcześniejszego zatrzymania pozwanego przez prokuraturę. Nie wnikając w zasadność formułowanych przez strony przyczyn wypowiedzenia umowy, zdaniem Sądu nie można pominąć faktu, iż strona powodowa w niniejszym procesie, nie przedłożyła – w kontrofensywie do stawianych jej zarzutów, pisma dokumentującego fakt wyznaczenia leasingobiorcy dodatkowego terminu do uregulowania zaległości, o którym mowa w art. 709¹³ §2 k.c. Z treści tego przepisu jednoznacznie wynika, że naruszenie obowiązku terminowego uiszczania rat leasingowych może stanowić podstawę do wypowiedzenia umowy leasingu przez finansującego, o ile spełnione zostaną przesłanki określone w art. 709¹³ §2 k.c. Obejmują one następujące okoliczności. Przede wszystkim korzystający pozostaje w zwłoce z zapłatą co najmniej jednej raty leasingowej. Po drugie finansujący wyznaczył mu na piśmie odpowiedni termin dodatkowy do zapłacenia należności z zagrożeniem wypowiedzenia umowy. Trzecią przesłanką jest bezskuteczny upływ tego dodatkowego terminu. Finansujący zatem jest z mocy prawa zobowiązany do wyznaczenia korzystającemu odpowiedniego dodatkowego terminu do zapłacenia zaległości. Wyznaczenie dodatkowego terminu powinno przy tym nastąpić z zagrożeniem, że w razie bezskutecznego jego upływu finansujący będzie uprawniony do wypowiedzenia umowy. Brak takiego zagrożenia w treści oświadczenia finansującego powoduje, że nie ziści się przesłanka powstania prawa do wypowiedzenia umowy. Skoro zatem na gruncie rozpoznanej sprawy strona powodowa nie przedłożyła dokumentu w postaci wezwania do zapłaty zadłużenia z jednoczesnym wyznaczeniem leasingobiorcy dodatkowego

terminu spłaty, stwierdzić należy, iż z formalnego punktu widzenia nie ziszczyły się podstawy do wypowiedzenia przedmiotowej umowy oraz postawienia w stan wymagalności wszystkich opłat. Sam fakt powoływania się w pismach przez powoda na wcześniejsze wezwania do zapłaty kierowane do pozwanej ad. 1, bez przedłożenia tych pism przez powoda, zdaniem Sądu nie może być uznane za wykazanie przez stronę powodową spełnienia warunków o których mowa w art. 709¹³§2 k.c. Wobec powyższego należało uznać, że również z tej przyczyny przedmiotowe powództwo podlegałoby oddaleniu.

Dalsze zarzuty pozwanych, dotyczyły sposobu rozliczenia umowy leasingu, a zatem odnosiły się do wysokości żądania objętego pozwem oraz zmierzały do wykazania, iż strona powodowa wypełniła weksel niezgodnie z deklaracją wekslową.

Badanie powyższych zarzutów w świetle uznania, że strona powodowa nie wykazała w sprawie legitymacji czynnej oraz nie udowodniła faktu skutecznego rozwiązania przez leasingodawcę umowy leasingu finansowego nr (...), wydaje się jednak bezprzedmiotowe

Mając na względzie całokształt poczynionych rozważań, Sąd w całości oddalił powództwo przeciwko pozwany (pkt I wyroku).

Rozstrzygnięcie o kosztach zapadło na podstawie art. 98 k.p.c. zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Na zasądzone od strony powodowej na rzecz pozwanego ad. 1 (pkt II wyroku) oraz pozwanego ad. 3 (pkt IV wyroku) koszty procesu składają się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3600 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa, ustalone zgodnie z §6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002r., Nr 163, poz. 1384 ze zm.). Koszty zasądzone od strony powodowej na rzecz pozwanego ad. 3 w punkcie III wyroku obejmują natomiast opłatę sądową od zarzutów w kwocie 2883 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3600 zł wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Z uwagi na fakt, iż pozwani ad. 1 i ad.3 zostali w sprawie zwolnieni od kosztów sądowych w całości, obowiązkiem uiszczenia brakujących kosztów w kwocie 2883 zł Sąd obciążył powoda, jako stronę przegrywającą sprawę (art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).